

Internetconsultatie IAK

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Al in 2010 is de wettelijke basis voor het verzorgen van opleidingen in het buitenland (TNE) geïntroduceerd als onderdeel van de Wet versterking besturing (Stb. 2010, 119). Artikel 1.19 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), zoals gewijzigd door deze Wet versterking besturing creëert de mogelijkheid voor instellingen voor hoger onderwijs om geaccrediteerde opleidingen in het buitenland te verzorgen. In de memorie van toelichting op de Wet versterking besturing is aangegeven dat de regering dat wil omdat instellingen zich op die manier beter in het buitenland kunnen profileren. De wettelijke basis voor het verzorgen van opleidingen in het buitenland is verder verhelderd in de Wet bevordering internationalisering hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek die op 6 juni 2017 is aangenomen door de Eerste Kamer (Kamerstukken I, 2016/17, 34 355). De wet schrijft voor dat toestemming van de minister vereist is voor het verzorgen van een opleiding in het buitenland. De wet schrijft voor (artikel 1.19a van de WHW) dat bij AMvB de gronden voor weigering of intrekking nader geregeld worden en nadere voorschriften voor het verzorgen van opleidingen in het buitenland worden vastgesteld. Deze AMvB voorziet daar in.

2. Wie zijn betrokken?

De partijen die betrokken zijn bij deze AMvB:

- de VSNU, Vereniging Hogescholen en de NRTO zijn meegenomen in de consultatie van de AMvB en worden periodiek bijgepraat over de ontwikkelingen.
- instellingen voor hoger onderwijs (zowel hbo als wo en zowel bekostigd als niet bekostigd) die geaccrediteerde opleidingen aanbieden. In het bijzonder een aantal instellingen met concrete plannen voor transnationaal onderwijs zijn meegenomen in de consultatie en hebben input geleverd op de vormgeving van de AMvB
- de studentenbonden LSvB en ISO zijn meegenomen in de consultatie van de AMvB en worden periodiek bijgepraat over de ontwikkelingen.
- De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) is betrokken bij de uitvoering en is geconsulteerd over de kwaliteitsborging.
- de Inspectie van het Onderwijs is betrokken bij de uitvoering/handhaving en is geconsulteerd waar het gaat om kwaliteitsborging en de scheiding van publieke en private middelen.
- EP-Nuffic beschikt over kennis van het probleem/handhaving
- het Ministerie van Buitenlandse zaken is o.a. betrokken bij de uitvoering, omdat het een rol speelt bij het vormen van een oordeel over de mensenrechtensituatie, de diplomatieke betrekkingen met een land van vestiging en de veiligheid in het land van vestiging.

3. Wat is het probleem?

In de artikelen 1.19 jo 1.19a van de WHW is de wettelijke basis voor het verzorgen van opleidingen in het buitenland geïntroduceerd, maar deze artikelen kunnen niet werken voordat aanvullende voorwaarden voor het verlenen van toestemming voor het verzorgen van een opleiding in het buitenland zijn gesteld. Die aanvullende voorwaarden zijn uitgewerkt in onderhavige AMvB. Het is van belang dat er grip gehouden kan worden op de ontwikkeling van TNE en dat er heldere voorwaarden zijn omtrent kwaliteitsborging en de scheiding van publieke en private middelen. Zonder de voorwaarden die in deze AMvB zijn uitgewerkt, kunnen deze publieke belangen onvoldoende worden geborgd.

Op dit moment is het niet mogelijk dat Nederlandse instellingen een volledige opleiding in het buitenland verzorgen. Studenten die een opleiding in het buitenland volgen maar aan een Nederlandse instelling een diploma willen halen, kunnen wel voor ten hoogste 75% vrijstellingen krijgen voor het in het buitenland gevolgde onderwijs. Studenten moeten dus altijd voor minimaal een kwart van hun opleiding naar Nederland komen. Voor studenten is het aantrekkelijk dat zij een volledige opleiding in het buitenland kunnen gaan volgen en voor instellingen is dit aantrekkelijk omdat zij zich op die manier nog beter in het buitenland kunnen profileren.

4. Wat is het doel?

Het doel van het mogelijk maken van deze vorm van TNE (het verzorgen van opleidingen in het buitenland) is het bevorderen van de kwaliteit van het hoger onderwijs in Nederland en de profilering van het Nederlandse hoger onderwijs in het buitenland. Transnationaal onderwijs kan de zichtbaarheid van het Nederlandse onderwijs in het buitenland verbeteren en het kan Nederland helpen om een nog betere samenwerkingspartner te worden, op het gebied van hoger onderwijs, en in potentie ook daar buiten. Bovendien kan TNE studenten, docenten en onderzoekers kansen bieden op laagdrempelige uitwisselingen en het opbouwen van internationale netwerken die de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs ten goede kunnen komen. Deze AMvB voorziet in eisen om ervoor te zorgen dat het onderwijs in het buitenland daadwerkelijk bijdraagt aan deze doelstellingen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zonder enige voorwaarden kan het verzorgen van opleidingen in het buitenland risico's met zich meebrengen op het terrein van kwaliteitsborging, de borging van de waarde van de Nederlandse diploma's en ondoelmatige besteding van de rijksbijdrage. Daarom bepaalt de wet dat hieraan bij AMvB nadere voorwaarden worden gesteld. Sturing is noodzakelijk omdat op de buitenlandse nevenvestigingen van opleiding geaccrediteerde opleidingen worden verzorgd, die zullen leiden tot Nederlandse diploma's. Als de kwaliteit onvoldoende is gaat dit ten koste van de reputatie van het Nederlandse hoger onderwijs.

6. Wat is het beste instrument?

De set van regels die van toepassing zal zijn op TNE is neergelegd in verschillende kaders; de WHW, het Accreditatiekader en de WOT. Deze wettelijk voorgeschreven AMvB biedt het kader voor verlening, weigering dan wel intrekking van toestemming voor het verzorgen van een opleiding in het buitenland.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Omdat er geen publieke middelen mogen worden benut om in het buitenland opleidingen te verzorgen, zijn er geen (financiële) gevolgen voor burgers. Opleidingen in het buitenland worden gefinancierd met private middelen en op de scheiding van middelen zal door de Inspectie worden toegezien. De toezichtskosten zullen worden doorberekend aan de instelling. Ook voor bedrijven en voor het milieu zijn er geen specifieke gevolgen. Voor instellingen die een aanvraag willen indienen voor het verzorgen van opleidingen in het buitenland, zal sprake zijn van administratieve lasten.

OCW heeft deze gevolgen in kaart gebracht met behulp van het standaardkostenmodel voor de administratieve lasten. De structurele administratieve lasten worden geraamd op 2.700 euro uitgaande van vijf aanvragen voor een opleiding in het buitenland per jaar. Het gaat hier om het indienen van de aanvraag om toestemming voor het verzorgen van een opleiding in het buitenland.

De gevolgen voor de studiefinanciering zijn naar schatting zeer beperkt tot nihil. Naar verwachting heeft het overgrote deel van de studenten aan de nevenvestigingen in het buitenland geen recht op Nederlandse studiefinanciering (omdat het vooral buitenlandse studenten zal betreffen die niet voldoen aan het vereiste inzake nationaliteit). Nederlandse studenten zullen naar verwachting in het kader van studiepuntmobiliteit naar de buitenlandse nevenvestiging gaan; dus slechts voor een beperkte periode en een onderdeel van hun opleiding. Als studenten ervoor zouden kiezen een volledige opleiding aan de buitenlandse nevenvestiging te volgen kunnen zij, als zij recht hebben op Nederlandse studiefinanciering, deze meenemen. Als er meer studenten met recht op meeneembare studiefinanciering naar het buitenland gaan om opleidingen aan deze nevenvestigingen te volgen en daarvoor een hoger collegegeld moeten betalen, zal een deel van deze studenten mogelijk extra gaan lenen (hoger collegegeld en levensonderhoud). Het is niet de verwachting dat dit besluit zal zorgen voor een grote groei van het aantal studenten dat extra gaat lenen, aangezien het voor Nederlandse studenten financieel aantrekkelijker zal zijn om de opleiding die door een Nederlandse instelling in het buitenland wordt verzorgd in Nederland te volgen.